

A photograph of a man working in a greenhouse. He is kneeling and tending to rows of green plants, likely beans, which are supported by stakes. The greenhouse has a white plastic covering and a curved metal frame. The background shows more of the greenhouse structure and some hanging plants.

International
Institute of
Social Studies

**GEREGULEERDE
WANTOESTANDEN:
ARBEIDSMIGRANTEN
IN DE NEDERLANDSE
LANDBOUW**

8 oktober 2020
20:00-21:30

live vanuit Grand Café Utopie

Programma

- 20:00 **Welkom** - Inge Hutter, rector ISS
- 20:05 **Keynote** - Jaap Uijlenbroek, Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten
- 20:15 **Brief** - Daniel Waszczyk, FNV
- 20:20 **Studie & beleidsaanbevelingen** - Karin Astrid Siegmann & Julia Quaedvlieg, ISS
- 20:40 **Commentaar** door
 - Natalia Cremers, FNV
 - Arjan de Klerk, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
 - Wim van den Boomen, LTO Nederland
 - Hanny van Geel, Toekomstboeren / La Via Campesina Europa
- 21:00 Pauze
- 21:10 **Q&A**
- 21:30 **Informeel follow-up**

The logo for Erasmus, featuring the word "Erasmus" in a stylized, cursive script.

FNV MAGAZINE

MAGAZINE VOOR LEDEN VAN FNV AGRARISCH GROEN

A photograph of Daniel Waszczyk, a man with short brown hair, smiling. He is wearing a red and white scarf over a dark blue shirt. He is holding a bouquet of flowers, including purple and pink flowers, and a silver trophy. The background is a plain, light-colored wall.

**DANIEL WASZCZYK WINT FNV
DOORZETTERSBOKAAL**

“In veel gevallen dienen de werknemers als betalers van deze woonplaatsen.” Daniel Waszczyk, kaderlid FNV

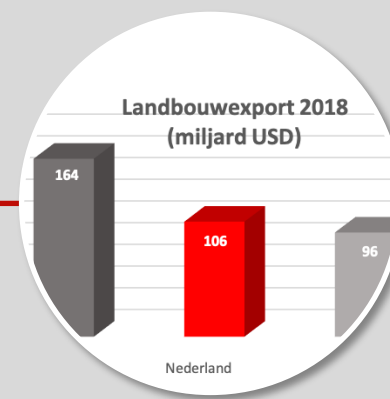

Van gereguleerde wantoestanden naar eerlijk werk in de landbouw

Karin Astrid Siegmann & Julia Quaedvlieg
8 oktober 2020

Migrantenarbeiders in
de agrarische sector:
essentieel werk, maar
precaire
omstandigheden

Nederland
grote
agrarische
exporteur op
wereldniveau

Migranten 1/3
tot 1/2 van
arbeidskrachten
in landbouw

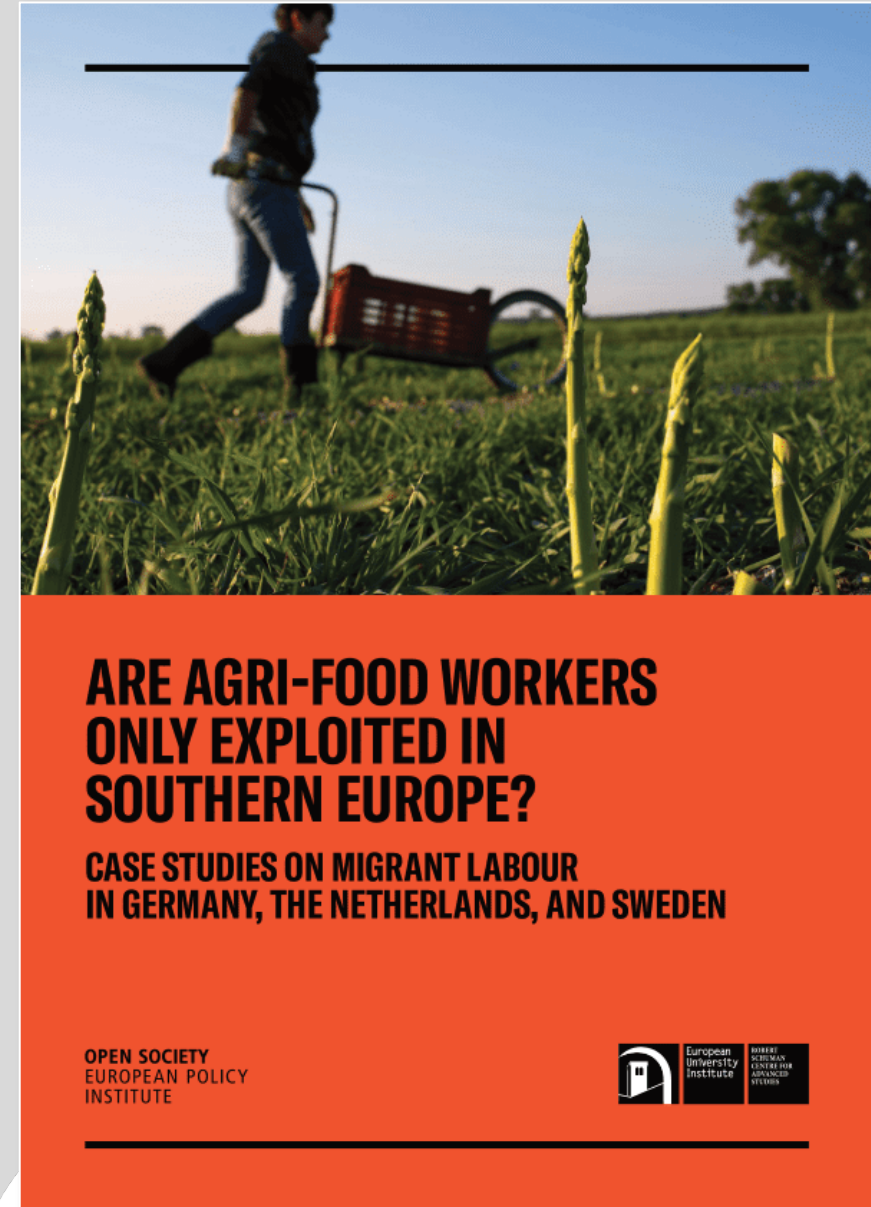
Coronacrisis
maakt onmisbare
rol van
arbeidsmigranten
zichtbaar

**Paradox: hoge productiviteit &
lage standards voor migranten**

Erasmus

Onze studie

- **Vergelijkende studie:** arbeidsmigranten in de landbouwsector in Noord Europa (Nederland, Duitsland, Zweden)
- *Opdracht:* **Open Society European Policy Institute** (OSEPI)
- *Focus NL studie:* arbeidsintensieve **tuinbouw**
- *Methodologie:* **literatuurstudie & kwalitatieve interviews** met betrokken partijen
- *Resultaten*
 1. **Rapport** “Are Agri-food Workers only Exploited in Southern Europe?”
 2. Vergelijkend Europese **Policy Brief**
 3. Aanvullende studie “**Covid-19:** Agri-food Systems, and Migrant Labour”
 4. **Beleidsaanbevelingen Nederland**

Flexibele contracten met uitzendbureaus die **gefaseerde rechten** bieden zijn de norm

Zwakke **institutionele** capaciteit **handhaving** door Arbeidsinspectie

Supermarkten oefenen druk uit op telers & indirect op arbeidsmigranten in de vorm van lage lonen & onzekere contracten

Grote **economische** afhankelijkheid van **werkgever** voor arbeid, huur, transport, ziektekostenverzekering

Bepert bereik **vakbonden** - laag **organisatiegraad** arbeidsmigranten

Potentiële **bondgenoten**, zoals groepen die zich inzetten voor duurzame landbouw, **zwijgen over arbeidsomstandigheden**

“Ik werk hier al 16 jaar, 11 jaar als uitzendkracht. Meestal heb ik lange uren gewerkt, van 6 uur ‘s morgens tot 6 uur ‘s avonds, soms tot 7 uur. Zeg maar meer dan 12 uur. Ik krijg daarvoor een kale loon, volgens de loon uur vergoeding en geen toeslagen voor het werken op feestdagen, [...] op zaterdagen of zondagen, [of] voor overwerk.”
(male migrant worker from Poland)

“Als je je mond open doet, dan vlieg je eruit en dan sta je ook zo op straat. Want het een gaat samen met het ander.” (social worker supporting workers who experience labour exploitation)

Marginalisering arbeidsmigranten in de landbouw

Gebruik van **discours** rondom voedselzekerheid om inperking van recht van arbeidsmigranten op veilig werk te legitimeren

Zwakke **institutionele** positie verhoogd risico op ontslag en/of loonkorting in sectoren met minder vraag (sierteelt in Q1)

Door **afhankelijkheid** van werkgever durven veel werknemers het ontbreken van beschermende maatregelen niet te melden.

In combinatie met gesloten grenzen vertaalt zich ontslag naar stijgend aantal dakloze arbeidsmigranten

Initiatieven benadrukken risico's voor de volksgezondheid, dit vergroot vaak afstand tot arbeidsmigranten

Covid-19: rechten van arbeidsmigranten in quarantaine?

Gebruik van **discours** rondom voedselzekerheid om inperking van recht van arbeidsmigranten op veilig werk te legitimeren

Door **afhankelijkheid** van werkgever durven veel werknemers het ontbreken van beschermende maatregelen niet te melden.

“De productie ging door in het normale ritme. Er zijn dagen bij dat er tot 22 personen in de hal werken. Het is dan niet mogelijk om de vereiste afstand te bewaren. Ook waren er geen beschermingsmiddelen alleen handzeep. Een grotere nadruk op hygiëne lag pas op de dag voor de geplande controle.”

Covid-19: rechten van arbeidsmigranten in quarantaine?

**Corona-
crisis...**

**... als
kans?**

Meer collectief
bewustzijn voor
arbeidsomstandig-
heden

Aanjaagteam
Bescherming
Arbeidsmigranten

Rechten van
arbeidsmigranten
'in quarantaine'

Groei korte
agrarische
productieketens

Naar fatsoenlijk werk voor arbeidsmigranten

Meer aandacht
voor het
organiseren van
arbeidsmigranten
bij **vakbonden**

Overheid moet gelijke
rechten garanderen
door

- *Fasering van rechten
van uitzendkrachten te
stoppen
- *Herinvoering
vergunningssysteem
voor uitzendbureaus
- *Versterkte
arbeidsinspectie
dichter bij
arbeidsmigranten

Versterken van de
economische positie

- *Ketenverantwoor-
delijkheid supermarkten
door **publiek-private
samenwerking**
- *samenwerking tussen
kleine boeren &
arbeidsmigranten

Allianties van
arbeidsmigranten
met andere
maatschappelijke
organisaties

- *Duurzame
landbouw,
migranten- en
mensenrechtenorga-
nisaties als
potentiële
bondgenoten
- *Kortere ketens
zorgen voor win-win
voor arbeiders en
natuur

Erasmus

“De werkgevers moeten [bij onze situatie] stilstaan, want de groenbedrijven bestaan dankzij ons. Wij dragen bij aan het voortbestaan van deze groenbedrijven.” (Poolse arbeidsmigrant)

Conclusie

- Herwaardering van de bijdrage van arbeidsmigranten in de Nederlandse landbouw in het publieke debat noodzakelijk

International
Institute of
Social Studies

**GEREGULEERDE
WANTOESTANDEN:
ARBEIDSMIGRANTEN
IN DE NEDERLANDSE
LANDBOUW**

Dank u wel!

8 oktober 2020
20:00-21:30

live vanuit Grand Café Utopie